

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego (<i>Jerzy Zajadło</i>)	IX
Słowo od tłumacza (<i>Ewa Nowak</i>)	LXV
Przedmowa do II wydania niemieckiego (<i>Ralf Dreier i Stanley L. Paulson</i>)	LXXXIX
Przedmowa do I wydania niemieckiego (<i>Ralf Dreier i Stanley L. Paulson</i>)	XCI
Wprowadzenie do filozofii prawa Radbrucha (<i>Ralf Dreier i Stanley L. Paulson</i>)	XCV

FILOZOFIA PRAWA

1932

Przedmowa	3
§ 1. Rzeczywistość a wartość	7
Postawa neutralna wobec wartości, postawa wartościująca, postawa przewyżczająca wartości 7n. Podział prawa 11n.	
§ 2. Filozofia prawa jako refleksja nad wartością prawa	13
Dualizm metodologiczny 13n. Relatywizm 18n.	
§ 3. Nurty filozofii prawa	22
Prawo naturalne 22n. Szkoła historyczna 24n. Hegel 26n. Materialistyczna koncepcja dziejów 26nn. Ogólna teoria prawa 29 Ihering 30n. Stammler 31n. Relatywizm 32n. Filozofia kultury 33 Pozostałe nurty 33nn.	
§ 4. Pojęcie prawa	36
Prawo jako rzeczywistość zorientowana na wartości 36n. Sprawiedliwość jako idea prawa 37 Słuszność (<i>Billigkeit</i>) 40 Logiczny wywód pojęcia prawa 40n. Pojęcia prawne <i>a priori</i> 42n.	

§ 5. Prawo a moralność	44
Charakter zewnętrzny i wewnętrzny 44nn. zależnie od podmiotu stanowiącego cel 46n. zależnie od sposobu obowiązywania 47n. zależnie od źródła obowiązywania 50 Moralność jako podstawa obowiązywania prawa 51 jako cel prawa 52n.	
§ 6. Prawo a obyczaj	54
Sprzeczny charakter obyczaju 55n. Społeczna funkcja obyczaju 56n.	
§ 7. Cel prawa	58
Ujęcie indywidualistyczne, supraindywidualistyczne, transindywidualistyczne 59nn. Dialektyczna relacja między nimi 60 Uwypuklenie ujęcia transindywidualistycznego 66n.	
§ 8. Teoria partii w świetle filozofii prawa	68
Znaczenie ideologii partyjnych 68n. Indywidualizm 69nn. Liberalizm a demokracja 72n. Socjalne ujęcie prawa a socjalizm 75n. Konserwatyzm 76n. Katolicyzm polityczny 78n.	
§ 9. Antynomie idei prawa	79
Sprawiedliwość, Celowość, Bezpieczeństwo prawne 79n. Napięcie między nimi 81nn.	
§ 10. Obowiązywanie prawa	85
Prawnicza teoria obowiązywania 86n. Socjologiczna teoria obowiązywania 87n. Teoria władzy 87 Teoria uznania 88 Filozoficzna teoria obowiązywania 89n. Antynomie 92nn.	
§ 11. Prawo z perspektywy filozofii dziejów	95
Forma i materia prawa 95n. Świadomy i nieświadomy postęp w prawie 98n. Legitymizm i teoria katastrof 100n.	
§ 12. Prawo w świetle filozofii religii	102
Pierwotne chrześcijaństwo 103n. Tolstoj 104 Katolicyzm 104 Luter 105n.	
§ 13. Psychologia człowieka prawnego	107
Prawo rzeczowe jako forma życia 107n. Prawo podmiotowe jako forma życia 111nn.	
§ 14. Estetyka prawa	116
Estetyka ekspresji prawnej 117n. Prawo jako przedmiot sztuki 118n.	
§ 15. Logika nauki o prawie	120
Nauka o prawie a nauki prawnicze 120n. Interpretacja 121nn. Konstrukcja i systematyka 128n. Nauka o prawie jako rozumiejąca dziedzina nauk o kulturze 130n. Przejście do części szczegółowej 133n.	
§ 16. Prawo prywatne i publiczne	134
Aprioryczny charakter tych pojęć 134n. Liberalne, konserwatywne i socjalne ujęcie stosunku między nimi 136n. Społeczny wymiar prawa 137n.	

§ 17. Osoba	139
Osoba jako artykulacja równości 140n. Teleologiczny aspekt problemu osoby prawnej 141n. Indywidualizm i teoria osoby fikcyjnej, supraindywidualizm i rzeczywista osoba zrzeszona, transindywidualizm i przedsięwzięcia o wyższym celu 143n.	
§ 18. Własność	144
Aprioryczny charakter pojęcia własności 145 Teoria zawłaszczenia i specyfikacji 145n. Indywidualistyczne teorie własności 146n. (Goethe 146nn. Fichte 149n.) Teoria społeczna (Encyklika <i>Quadragesimo anno</i> 151 Konstytucja Weimarska 151n.)	
§ 19. Umowa	153
Statyka i dynamika życia prawnego 153n. <i>Contrat social</i> i umowa w sensie prywatnoprawnym 154n. Teoria woli i deklaracji 156n.	
§ 20. Małżeństwo	158
Problematyka 158nn. Supraindywidualistyczne ujęcie małżeństwa 160n. (Encyklika <i>Casti connubii</i> 160n. Konstytucja Weimarska 161n.) Indywidualistyczne ujęcie małżeństwa 162n. Małżeństwo według formuły sowieckiej 164n.	
§ 21. Prawo do dziedziczenia	166
Swoboda przekazywania spadku, prawna instytucja testamentu, przymusowy podział spadku, przymusowe łączenie spadku w ujęciu indywidualistycznym, supraindywidualistycznym i transindywidualistycznym 166nn.	
§ 22. Prawo karne	171
Teoria uzasadnienia kary 171n. (teoria przyzwolenia 171 teoria odpłaty 172) Teoria celowości karania 173n. Sprawiedliwość 173 (wyrównująca 173 rozdzielcza 174) Celowość 174 Teorie indywidualistyczne 175n. (teoria prewencji ogólnej, teoria prewencji specjalnej 174nn.) Faszystowskie prawo karne 176 Sowieckie prawo karne 176n. Bezpieczeństwo prawne 177n.	
§ 23. Kara śmierci	179
Uprawomocnienie supraindywidualistyczne 179n. Kara śmierci a teoria umowy 180nn. Kara śmierci a obrona konieczna 183	
§ 24. Łaska	185
Łaska jako instytucja prawna 185n. Prymat łaski nad prawem 186nn.	
§ 25. Proces	189
Niezawisłość sędziowska 189n. Stosunek prawny w prawie procesowym 190n. Prawomocność 191	
§ 26. Państwo praworządne	193
Prymat prawa czy państwa? 193 Teoria tożsamości 194n. Teoria samozobowiązania 196n. Rozwiązanie problemu 197n. Wartość formalnego państwa praworządnego 196nn.	

Spis treści

§ 27. Prawo kościelne	200
Katolicyzm 200nn. Rudolph Sohm 202n. Luter 205n. Ewangelicki ustrój kościelny 205n.	
§ 28. Prawo międzynarodowe	207
Problematyka 207n. Indywidualizm: państwo światowe 208n. Supraindywidualizm: dogmat suwerenności i odrzucenie prawa narodów 209nn. Transindywidualizm: prawo narodów 212n. Realia prawa międzynarodowego 213n.	
§ 29. Wojna	215
Kwestie etyczne 215n. Filozofia prawa 216n. Filozofia dziejów 217n. Wojna w świetle filozofii religii 219n.	
PISMA	
1945–1947	
Dodatek 1. Projekt posłowie do <i>Filozofii prawa</i>	223
Dodatek 2. Pięć minut filozofii prawa	241
Dodatek 3. Ustawowe bezprawie i ponadustawowe prawo	244
Przypisy i noty od wydawcy niemieckiego	255
Bibliografia	270
Wykaz skrótów	281
Indeks rzeczowy (<i>Marcin Pańków</i>)	283